

Kedd: március 10

A nap két: 6.37-kor
Nyugszik: 17.48-kor

Ára 10 fillér

Népek sorsát csak forró szenvedélyek vihara irányít-
hatja. Szendélyek felkeltésére azonban csak az képes,
aki azt helsejében maga is hordozza... (Hitler)

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 54 (2918) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 március 9

A német birodalom követe miközöttünk

A német birodalom budapesti követe, Dietrich von Jagow most vasárnap a régi erdélyi fővárosban, Kolozsváron volt szívesen látott vendég, s hétfőn Erdély kulcsvárosát, Nagyváradot is megtisztelte látogatásával. Nem volt hivatalos ez a látogatás, de a magyar társadalom mégis nagy örömmel vett tudomást róla, s a kolozsvári magyar lapok még külön ünnepi megnyilatkozásokkal is üdvözölték az odaérkező német követet. Ez is a magyar közönség lelkéből jövő hangulatnak volt a bizony-sága.

Itt, Nagyváradon is önként fakad föl a magyar közönség lelkéből a tisztelet, szeretet és öröm érzése, mikor azt tudhatjuk, hogy a német birodalom követét magunk között üdvözölhetjük. Ha mindjárt csak egy pár órára terjedő is ez a találkozásunk, mégis jelképe annak a lelki találkozásnak, mely a német és magyar nép között történelmi folyamat volt már évszázadok óta. Közös harcok, kölcsönös művelődési hatások, néptelepülési, iparosodási és városalapítási együttélések a bizonyosságai annak, hogy a lelki találkozások életünk lényeges tartalmává is lettek.

Legújabbán a mult világháború tette közös sorsúvá a magyar és német népet. Aztán jött e világháború befejezéseként a kényszerbéké, mely Erdélyt is a német birodalomhoz, s vele együtt Nagyváradot és a Királyhágón inneni ősi magyar területeket is kizsákkította az ezeréves magyar közösségből. Ez a szétarabolásunk részlet volt abból a romboló világréndezésből, mellyel 1919-ben Párizsban Európát a németek, magyarok és bolgárok szolgátságra fogására kívánták újjászervezni. A német nép egy évtizedes belső önmérsztés után megtalálta belső erőit, s megkezdte a világharcot a rabszolgásító világ-béke ellen. Ennek a dinamizmusát mihamar megéreztek mi, magyarok is és mind több reménységgel gondoltunk rá, hogy a német nép szabadságharca nyomán a mi felszabadulásunk is elkövetkezik.

Ugy is történt. A magyarság öntudatosodása legjobb fegyvertársát találta meg a német birodalomnak abban a feltámadásában, mely a 1919-iki világbéke rendelkezéseit egymásután tette hatálytalanokká. Itt, Nagyváradon még a román idők alatt érezte a magyar közönség, hogy a németek ügyében ott van a mi felszabadulásunk ügye is. Ennek a felismerésével irtunk mimagunk is lapunk évtizedes főnállásának első napja óta, ami miatt sokszor kerültünk szembe az akkori román uralom külpolitikai

irányával. Annál nagyobb elégtétel volt a számunkra a felszabadulás, melyet éppen a német és magyar külpolitika egyirányúsága révén, s a két nép sorsközösségéből folyó együttthaladással tudunk elérni.

Mikor most ezek a felszabadult erdélyi területek a maguk földjén vendégül láthatják a német birodalom követét, jólesik mindezekre visszaemlékeznünk. Ez a visszaemlékezés azokat a tényeket juttatja eszünkbe, melyek történelmi megpróbáltatások átélését jelentik, de egyuttal szivből fakadó bizonyosságai a magyar nép együttérzésének is a német nép nagy teljesítményei iránt. Ebben az együttérzésben a kölcsönös megbecsülésnek, a tiszteletnek és hálának meg-

nyilvánulásai vannak, de anélkül, hogy meghunyászkodó megalázkodás volna bennük. A magyar közönség nem a német sikerek után döbbsen rá, hogy a németeket meg kell becsülnie, hanem együttértett a német néppel a közös megpróbáltatás és elnyomatás ideje óta, mikor még a németeknek nem volt semmi sikere, hanem annál több kilátástalansága es megaláztatása. Nem konjunktura hozta tehát a magyar megbecsülést, hanem a történelmi sorsközösség legmélyebb talajából nőtt ez elő, hogy az együttes rossz időkben megedződve, a jobb időknek annál több öszinteséggel tudjon örülni.

Ez az átélte sorsközösség az, ami a magyarságot nemcsak a multa nézve

teszi együttérzővé, hanem a jövőre nézve is együttakaróvá. Nagyvárad és az erdélyi egyéb területek keresztény magyarsága is úgy érzi, hogy miként együvé volt kötve a sorsunk a multa, úgy a további kibontakozásban is a magyar közélet csak akkor juthat jó eredményekhez, ha sikerül a németekkel együtt vállalt közös világharcunk. Nagyvárad és vele a többi felszabadult erdélyi terület annál sokszorosabban érzi ezt, mert éppen a felszabadulásban közvetlenül átélhette azt a tapasztalatot, hogy ami hűséget tanúsított egymás iránt a két nép a maga sorsközösségében, az volt a mi felszabadulásunk ügyének is a legjobb előmozdítója.

Ez a hűség az, amivel a német birodalom követét itt, a mi körünkben üdvözöljük. Vigye el hűségünk tiszteletnyilvánítását jó emlékül, s tolmácsolja a német nép előtt is, mint a népek közötti őszinte testvériség üzenetét.

Dél-Ausztráliába menekült Holland-India kományszója s a nemzeti tanács 14 tagja

Meglepetésszerű japán támadás Pearl Harbour ellen. 52 ellenséges hajót sülyesztettek el a japánok egy hét alatt

Még két nappal ezelőtt, Batavia bevételekor, utaltunk arra, hogy maga a város nem bír ugyan hadászati szempontból különösebb fontossággal, eleste azonban mintegy szimbolikus jelentőségű az egész holland-keletindiai gyarmatbirodalom közeli összeomlása tekintetében.

Ez az összeomlás Batavia eleste után nem is váratott magára sokáig. Vasárnap már az egész világon ismeretessé vált, — habár hivatalosan még mindig nem erősítették meg, — hogy a holland-indiai parancsnokság az ellenségeskedések beszüntetését kérte. Nem kaptunk részletesebb jelentéseket a fegyverletétel körülményeiről, sem a feltételekről, melyek mellett a japán parancsnokság a harcok beszüntetésére hajlandó volt, az a későbbi jelentés azonban, mely szerint a japánok közölték a holland hatóságokkal, hogy egész Holland-Keletindianában bevezetik a japán katonai közigazgatást, — arra mutat, hogy a fegyverletétel a gyakorlatban már megtörtént, még pedig — éppugy, mint Singapur esetében — feltétel nélkül. Ezzel véget ért a kis Hollandia nagyhatalmi szerepe, melyet olyan magától értetődő természetességgel s a jóllakottakra annyira jellemző rövidlátó önzéssel töltött be a mindenétől megfosztott és éhhalálra ítélt nagy Németország szomszédságában. S hogy a hollandok a gyarmati politika tekintetében — főleg a bennszülöttekkel való bánásmód terén — az angolokhoz jártak iskolába, mutatja az a tény, hogy a jávai bennszü-

lött lakosság meleg szeretettel fogadta a bevonuló „ellenséget”, míg a hollandok ellen egyre fenyegetőbbé váló tüntetést rendezett. A bennszülöttekkel való bánásmód és azoknak e bánásmód következtében tanúsított magatartása bizonyára nem kis mértékben járult hozzá a keletázsiai brit és holland gyarmatok védelmének gyors összeomlásához.

A holland-keletindiai harcok megszűnésével egyidőben a japánok — mint egy camberrai jelentés mondja — rendkívül nagy erővel partraszállást hajtottak végre Új Guineában. A japánok tehát még lélegzétvételnél szünetet sem engednek egyik akciójuk befejezése és

a másik megkezdése előtt. Az új guineai partraszállás ugyanis nem tekinthető másnak, mint az Ausztrália elleni támadás bevezetésének. A vasárnap eseményeihez tartozik még Brit-Nyugat-India Burma-nevű tartománya fővárosának, Rangoonnak elfoglalása, ami főként az India belseje felé irányuló, várható japán támadás szempontjából bir jelentőséggel. Rangoon egyébként fontos vasuti csomópont, tengeri és légi kikötő. Innen indul ki a híres burmai út, melyet egyébként már elvágtak a japánok s amely olyan nagy fontossággal bírt a Csangkaisek Kinájának történő brit hadianyagszállítás szempontjából.

Rendkívül erős japán csapatok szálltak partra Új-Guineában

Adelaide (Ausztrália) (MTI) Az OFI jelenti: Van Mook, Holland-India kományszója, a hollandi nemzeti tanács 14 tagjával együtt repülőgépen Bandongból ideérkezett.

Newyorkból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Bataviából érkezett hír szerint a bennszülött lakosság meleg szeretettel fogadta a városba bevonuló japán csapatokat. A bennszülöttek zajosan tüntettek a hollandok ellen. Letépték a holland zászlókat és magatartásuk már annyira fenyegető volt a hollandokkal szemben, hogy a japánok kénytelenek voltak közbelépni és a tünteteket szétszórni.

Gamberrából jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Vasárnap a kora reggeli

órákban ellenséges tengeri erők kíséretében több japán repülőgép jelent meg Salamaua közelében. A tengeri erők csapatokat tettek partra. Más helyen is csapatok szállottak partra cirkálók és torpedók fedezete mellett. A hadihajók tüzzel árasztották el Lae városát, melynek közelében a partraszállás történt. Ugyanakkor japán repülők bombázták a várost. A partraszállást motoroscsónakokról hajtották végre, amelyek védelmére a hadihajók zárótüzet adtak. A partraszállt erők rendkívül nagyok.

Saigonból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Mint a Domei-iroda jelenti, a burmai ut déli szakaszán előrenyomuló japán elővéd csa-

patok Rangoon közelében két helyen elválták a fontos utvonat, amely Csungking ellátásában életfontosságú szerepet tölt be.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes japán helyen hétfőn értesülések hiányában nem erősítették meg, de nem is cáfolták azt a Lisszabonból származó jelentést, amely szerint Timor ügyében megegyezés jött létre Japán és Portugália között.

Tokióból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A császári löhadiszállás közle-

ménye szerint japán hajók március 1. és 8. között az indiai, a holland-indiai és a környékbeli vizeken 5: ellenséges hajót süllyesztettek el, összesen 200.000 tonna térfogattal. Az elsüllyesztett hajók vagy menekülőket, vagy erősítést szállító hajók voltak.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Hivatalosan közlik, hogy a japán haditengerészet légi kötelékei a március 5-re virradó éjjel meglepetésszerű támadást intéztek Pearl Harbour ellen.

Súlyosan terhelő a szovjet diplomáciára az ankarai vizsgálat eredménye

Letartóztatták a szovjet kereskedelmi küldöttség két tagját s a nagykövetség portását

Ankarából jelentik: (B. T.) A Pápen ellen megkísérelt merénnyellett kapcsolatban Ankarában letartóztatták a szovjet kereskedelmi küldöttség két tagját. Ezenkívül letartóztatták egy tisztviselőt, aki a szovjet nagykövetségen tolmásként szerepelt, valamint a nagykövetség portását is.

Ankarából jelentik (NST.): Hír szerint a szovjet nagykövetséghez közel álló körökben úgy tudják, hogy Vilovgradov szovjet nagykövet vasárnap felkereste Szaradzoglu külügyminisztert és arról biztosította, hogy a szovjet diplomáciának nincsen köze a Pápen elleni merénnyel. A szovjet nagykövetség ezzel úgy akarja feltüntetni a

helyzetet, mintha a merénnyel nem hivatalos kommunista művelet volna. Török politikai körökben azonban úgy tudják, hogy a vizsgálat eddigi eredménye súlyosan terhelő magára a szovjet diplomáciára.

Isztanbulból jelentik (MTI) Az OFI jelenti: A szovjet főkonzulátus szombaton kiadta a török rendőrségnek azt a személyt, aki a Pápen elleni merénnyel idejében a rendőrség előtt a főkonzulátus épületébe menekült. A főkonzulátus előzőleg vonakodott az illetőt kiadni, a török rendőrség azonban záros határidőt szűz ki a kiadatására. Az ultimátum lejártá előtt azután a főkonzulátus mégis észszerűbnek vélte a kívánság teljesítését.

Nemzetiségi kérdéseinkről hangzott el érdekes előadás a Magyar Nemzeti Szövetség nagyváradi bemutatkozásán

Nagy közönség hallgatta végig az értékes előadásokat

Nagyváradi. Saját tudósítónktól. A nagyváradi Szigligeti Társaság meghívására vasárnap délután országos körútja során Nagyváradra látogatott el a Magyar Nemzeti Szövetség. A városháza nagyterme teljesen megtelt ezen a délutánon s a hallgatóság sorában a város minden társadalmi rétege képviselve volt.

A Szigligeti Társaság nevében dr. Némethy Gyula kanonok, elnök üdvözölte a vendégeket. Ismertette néhány

szóval a Magyar Nemzeti Szövetség célkitűzéseit: a nemzeti egység szolgálatát.

Ezután dr. Bölöny József „A kormányzói méltóság a magyar alkotmányban” címen tartotta meg igen nívós előadását. Ismertette a kormányzói méltóság fejlődését Hunyady Jánostól Horthy Miklósig.

Ross József, a Szigligeti Színház tagja József Attila: „Dunánál” című költeményének kitűnő előadásával illeszkedett bele az előadások keretébe.

Ugyanebben az időben előtérbe került a nemzetiségi kérdés is.

Először a horvátok, aztán a románok, látók követeltek a nyelvük elismerését.

Itt merül fel az a pillanat, amikor a magyarság a XIX. században szembekerült a nemzetiségeivel.

Nyugatról jött a nemzetállam gondolata. Addig a nemzetiségek egyik voltak a magyarsággal a király iránti hűségben, a Szent Korona misztikus testében.

Gyönyörű szavakkal domborította ki az előadó az etelközi vérszerződés nemzetalkotó jelentőségét. „Hét szabad ember testvérré fogadta egymást — mondotta —, ezt vérről pecsételte meg. A közösségbe befogadott mindenkit, „akit érdeme megemesít.” „A befogadás népe vagyunk, ott hordjuk magunkban Közép-Európát, sőt Euráziát...”

Előadás után a polgármester szalonjában ismerkedés volt, amelyen résztvettek a nagyváradi társadalmi vezetők és a Magyar Nemzeti Szövetség által kiküldött tagok, így a Nemzeti Munkaközpont képviselői is, akikkel elbeszélgettek a kiküldöttek. Azután a város a Kék Macska vendéglőben zártkörű vacsorát adott, amelyen dr. Soós István polgármester üdvözölte a vendégeket s a vendégek nevében dr. Ferdinándy László, Pestvármegye tb. főügyésze köszönte meg a város vendégellátását.

Második hétre prolongálva a legnagyobb sikerű magyar film
Simor Erzsé, Szörényi Eva, Páger és Perényi
Szüts Mara házassága
az Apollóban

Belvárosi
TOMI
A megfagyott gyermek

Szerdán:
Közkívánatra még 1 napig:
BISMARCK

Nyirő József székeltyárgyu regénye filmen
UZ BENCE
Főszereplők: Jávör Pál
Bordy Bella
Mály Gerő
a CASINOBAN

A Kormányzó úr szívélyes köszönetét fejezte ki Nagyvárad hódoló táviratáért

Nagyvárad. Saját tud. Annakidején megírtuk, hogy a város törvényhatósági bizottságának közgyűlése hódoló táviratot küldött a Kormányzó Urhoz vitéz Horthy Istvánnak kormányzóhelyettesévé történt megválasztása alkalmából. A hódoló táviratra most a következő válasz érkezett a kabinetirodától a városi főispán címére:

A Kormányzó Ur Öfömméltósága szívélyesen köszöni a fiának kormányzóhelyettesévé választása alkalmából Méltóságod és Soós István polgármester úr által Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának közgyűlése nevében kifejezésre juttatott szerencsekívánatokat.

Felkérem Méltóságodat, hogy ezt a város törvényhatósági bizottságának tudomására hozni sziveskedjék.

Budapest, 1942. március 3-án.

Aláírás.

Zár. váróhelyiségeket építenek Püspök-fürdőn és Felső-fürdőn

Nagyvárad. Saját tud. Az elmúlt évben sok panasz hangzott el a püspök-fürdői felvételi épület ügyében. A nyitott váróhelyiségek ugyanis nem felelnek meg az előírt célnak. Az ügyet szövegezte Emödy János törvényhatósági bizottsági tag is, amelyre a Magyar Királyi Államvasutak igazgatóságától most érkezett le a válasz a polgármester címére. A válaszban az építési és pályafenntartási főosztály közli, hogy már a múlt évben elkészítették a püspök-fürdői felvételi épület bővítési tervét és ha az anyagbeszerzési és munkálatási nehézségek megengedik, az épületet ebben az évben el is készíthetik. A felső-fürdői nyitott váróhelyiségek bővítését az idén tervezik meg s így annak megépítésére előreláthatólag csak jövő évben kerülhet sor.

UJ! **UJ!**
Keresztény LEANY GYERMEK
ruha szalon
Szent János-utca 3.
Készít hozott anyagból is leányka ruhákat 14 éves korig.
Dr. Török Andorné

Ferdinándy Mihály előadás, a nemzetiségekről sokágú kérdéssel. Meg kell beszélni miért van, hogyan alakult ki, hogyan került életünk középpontjába — kezdte rendkívül érdekes előadását dr. Ferdinándy Mihály.

— A nemzetiségi kérdés a XVII. század vége előtt sehol nem jelentkezett.

Itt kell tehát egy pontnak lenni, amelyből a végszes fejlődés megindult.

II. József a latin hivatalos nyelv helyébe a németet rendelte el. Ez ellen a magyar közvélemény erősen tiltakozott és követelte feliratokban a magyar nyelvnek, mint az államalkotó ősi nemzet nyelvének államnyelvvé való nyilvánítását. II. Lipót alatt kezdtek a nyelvkérdésekkel foglalkozni és a 30-as években a magyar nyelv óriási fejlődést mutat.

HOLLAND-INDIÁBAN VÉGETÉRTÉK A HARCOK

Az ellenségeskedés beszüntetését a holland-indiai katonai parancsnokság kérte. Japán katonai közigazgatást vezetnek be a volt holland gyarmaton

RANGOONT MEGSZÁLLTÁK A JAPÁNOK

Sanghaiból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Saigoni rádió jelentése szerint a japánok, miután Pegu tartományban erős angol erőket megverték, vasárnap délelőtt 10 órakor megszállták Rangont. A jelentést más oldalról még nem erősítették meg.

Bangkokból jelentik: (NTL) Vasárnap délelőtt Bangkokban hollandnyelvű rádiójeleket fogtak fel, amely szerint Jáván vasárnap megszüntették az ellenségeskedéseket. A hírt még nem erősítették meg. (MTI)

Tokióból jelentik: (Stefani.) Még nem erősített hírek szerint a holland-indiai katonai parancsnokság az ellenségeskedések beszüntetését kérte. Egy vezérkari tiszt megjelent a japán parancsnokság székhelyén és előterjesztette a fegyverszüneti kérelmet. — (MTI)

Stockholmból jelentik: (OFI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint szombaton délután óta semmiféle táviró-összeköttetés nincs Anglia és Holland-Kelet-India közt. (MTI)

Napok óta érezhető volt a holland védelem összeomlása

Tokióból jelentik: (NTL) Mint a Domei-iroda jelenti, a keletjávai holland védelem küszöbönálló összeomlása már napok óta előre látható volt. Miután a japán csapatok március 3-án a Soerabajától északnyugatra fekvő Bodjinegorát, március 5-én Bahadot elfoglalták és március 6-án estig megközelítették Lsmongant, amely Soerabajától nyugatra fekszik és fontos kulcsállás. A japánok március 5-én déltájban elfoglalták a Soerabajától délnyugatra fekvő Djombangot is. — (MTI)

Tokióból jelentik: (NTL) Mint a Domei-iroda jelenti, a batáviai japán hatóságok tudomásukra hozták a holland hatóságoknak, hogy szombaton 14 órától kezdve Holland-Indiában katonai közigazgatást létesítenek. A városban holland, maláj és japán nyelvű hirdetésekben 6 pontból álló nyilatkozatot tettek közzé és ezt a nyilatkozatot átnyújtották Batávia polgármesterének és holland tisztviselőinek. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a katonai közigazgatás célja az, hogy az együttélés és közös jólét alapján mindenki részére a lehető leggyorsabban helyreállítsák Holland-Indiában a nyugalmat, a rendet és a rendezett viszonyokat. (MTI)

„Jöttek ugyan amerikai bombázók...”

Stockholmból jelentik: (NTL) Az angol hírszolgálat közli a jávai harcok mérlegét és abban a következőket mondja: Január folyamán Holland-India egymás után veszítette el gyarmatait.

Ezzel szemben állt az a várakozás, hogy februárban elégséges erősítés érkezik Jávára, amely lehetővé teszi, hogy a sziget tartható legyen. Ezek az erősítések azonban soha nem érkeztek meg.

Jöttek ugyan amerikai bombázók, amelyek azonban mit sem értek, mert nem volt megfelelő vadász a védelemre és megfelelő repülőter számukra. Különösen megjegyzésre méltó az a körülmény, hogy a védekezésre szolgáló vadászgépek minőségileg gyengébbek voltak mint a japán vadászgépek.

Február végén Jáva olyan katonai helyzetnek nézett elébe, hogy gyakorlatilag körül volt kerítve és a holland-indiai hajóhad megsemmisült.

Amikor megkezdődött a partraszállás Jáván, a sziget már olyan helyzetben volt, hogy onnan kiindulva nem lehetett többé semmiféle tengerészeti vállalkozást végrehajtani. Kimerült továbbá a légierő legnagyobb része is. A jávai tengeren lezajlott ütközet után Surabaját sem lehetett tovább használni támaszpontul. (MTI)

Uj-Guinea északi részén japán csapatok szálltak partra

Amszterdamból jelentik: (OFI) Melbournei jelentés szerint az ausztráliai kormány közölte, hogy japán csap-

patok szálltak partra Uj-Guinea északi partján. (MTI)

Londonból jelentik: (OFI) Az ausztráliai háborús kormányt sürgősen tanácskozássra hívták össze, hogy megvitassák azokat az intézkedéseket, amelyek a japánok új-guineai partraszállása következtében váltak szükségessé. (MTI)

Tokióból jelentik: (OFI) Az Asahi Simbun jávai haditudósítója jelenti, hogy azok a japán előcsapatok, amelyek március 1-én megszállták a kalidjatici repülőteret 50—60 ellenséges gépet zsákmányoltak, amelyeket az ellenség nem tudott elvinni a japánok gyors előnyomulása következtében. (MTI)

Bangkokból jelentik: (NTL) Egy thaiföldi újságjelentés szerint rövidesen helyreáll az összeköttetés Thaiföld-Malajföld és Szingapur között.

Sanghaiból jelentik: (NTL) A Domei-irodának a fülöp-szigeteki arconaláról érkezett jelentése szerint japán gépek három hullámban támadták Bataan-félszigetét és elpusztítottak két gépet, valamint a földön megsemmisítettek 40 vadászgépet. (MTI)

Több ellenséges támadást vertek vissza a nemetek a Donec vidékén és Charkovtól keletre

Orel közelében foglyul ejtettek egy szovjet hadosztályparancsnokot

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról közlik a NTL-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti: A Donec vidékén és a Charcovtól keletre lévő arconalon az ellenségnek több támadását megelcsúsítottuk. Más helyeken a harc tovább folyik. A keleti arconalon középső és északi szakaszán elhárító harcok vannak. Saját vállalkozásaink során az ellenséget több támaszpontjából kivetettük és tért nyertünk. A harcok során az ellenség sok foglyot veszített. Az ellenség további vesztesége több mint háromezer halott. Német vadászok 22 szovjet gépet lelőttek. 9-et a földön pusztítottak el. — Észak-Afrikában mindkét részről járőr tevékenység folyt. Német repülők Tobruk kikötőjében elsüllyesztettek egy 3.000 ton-

nás teherhajót és három átrakodó derelyét. Málta szigetének katonai berendezése ellen éjjel-nappal tovább folytak a támadások.

Berlinből jelentik: (MTI) A vasárnapi hadijelentés kiegészítésül a következőket közlik a NTL-vel: Orel városát, amelyet a korábbi brit és szovjet jelentések szerint a bolsevikiek körülvártak, a dawentryi rádió legújabb híresztelése szerint frontális támadás fenyeget. Ez a jelentés merő kitalálás. A mostani hírekbe már nem szerepel az az állítás, hogy a bolsevikiek megadásra szólították fel Orel parancsnokát, ezzel szemben német csapatok a város közelében foglyul ejtettek egy szovjet hadosztályparancsnokot. (MTI)

gonyzó kőolajtartályhajó kigyulladt. Valamennyi gépünk viszatért. Légiharcok során lelőttünk egy ellenséges gépet. Málta szigete ellen is tovább folytak a heves légitámadások. Több fontos katonai célpont jelentős pusztulást szenvedett. (MTI)

Rómából jelentik: (Stefani.) A Giornale d'Italia adatai szerint az angolok az elmúlt héten Észak-Afrikában és a Földközi-tengeren 32 repülőgépet és 3 tengeralattjárót veszítettek. (MTI)

Rémuralom tombol Irán szovjet megszállás alatt lévő területein

Berlinből jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Az Angriff ankarai jelentése szerint a bolsevisták által megszállt Észak-Irámban rémuralom tombol. A kivégzések és az elhurcolások egymást érik. Mintegy 4000 emberről, akiket elhurcoltak, nem tudnak semmit. Ezer emberről megállapították, hogy kivégezték őket.

Isztanbulból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Teheránból érkező jelentések szerint a kormány lemondásának oka az az ellentét, amely Iránnak a háboruban való részvételének kérdésében megnyilvánult a miniszterelnök és a kormány tagjai közt. Politikai körökben aggodalommal várják a válság megoldását, mert államosínytól félnek. Tudott dolog ugyanis, hogy mind a parlament, mind az ország közvéleménye ellene van az angol-szovjet-iráni szerződés mindennemű megváltoztatásának.

Helsinki felett szovjet gépek jelentek meg

Stockholmból jelentik: (OFI) Londoni jelentés szerint a tengernagyi hivatal bejelentette három hadihajó elvesztését. (MTI)

Helsinkiből jelentik: (OFI) Helsinki légiriadó volt. Szovjet gépek most már második éjjel bombázták a várost. Csak egy kisebb ház dőlt romba. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTL) Mint Varsóból közlik, merő kitalálások a

brit rádióknak azok a jelentései, amelyek szerint szovjet gépek támadást intéztek Varsó ellen. Varsó felett egyetlen szovjet gép sem volt látható. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A Führer Jeschonnek repülőterbőrnokot, a légihaderő vezérkarának főnökét érdemei elismerésül vezérezredessé léptette elő. —

Tobruk katonai berendezéseit bombázták olasz-német légi alakulatok

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 645. közleménye: A libiai sivatagban felderítő osztagok

tevékenysége folyt. Olasz és német légi alakulatok Tobruk katonai berendezéseit bombázták. A kikötőben hor-

Tisztújító közgyűlést tartott a Nemzeti Munkaközpont nagyváradai szervezete

Szabó János képviselőt ismét elnöknek választották. Hivatalos szabadidő-szervezetet, Nemzeti Munkakamarát akar a magyar munkásság

(Nagyvárad. Kiküldött munkatársunk tudósítása.) Tegnap délelőtt 12 órakor tartotta meg a Magyar Nemzeti Munkaközpont nagyváradai szervezete feltűnően népes évi beszámoló és tisztújító közgyűlést. A közgyűlés résztvevői számára kicsinek bizonyult a Szent János-utcai Munkás-Otthon nagyterme. Ott láttuk a megjelent vendégek között a megyei és a városi főispánokat, a polgármestert, a katonai, a rendőri hatóságok képviselőit, az Iparkamara főtitkárát, tanárokat, tanítókat, egyesületek képviselőit és olyanokat, akik mindig figyelemmel és szeretettel kísérték a magyar munkásság nemzeti megmozdulásait.

A közgyűlésre Nagyváradra érkezett vitéz Marton Béla országos elnök képviselőtében Vándor Lajos országos főtitkár.

Fegyellemmel és kítartással akar dolgozni a magyar munkás

Pontosan 12 órakor vette kezdetét a közgyűlés. A díszterem színpadán elhelyezett asztalnál foglalt helyet a Munkaközpont helybeli elnöksége és a központi kiküldött, az országos főtitkár. A közgyűlést a Magyar Hírszolgálat nyitotta meg, amelyet az Építőiparosok dalárdája énekelt el. A Hírszolgálat után Szabó János elnök emelkedett szólásra. Megnyitotta a közgyűlést, üdvözölte a megjelent hatóságokat, képviselőket, vendégeket.

— Ez a közgyűlés csak egy kis állomása mi útonkon — mondotta Szabó János. — Munkánk még nem fejeződött be.

Igazában csak a nagy háború győztes megvívása után tudjuk csak befejezni. Teljes felszabadulásunk is csak akkor lesz teljes, ha azok, akik még ma is határokon túl vannak, visszatérnek hozzánk.

A kommunizmus barbárságával a munkásság már leszámolt. Akik megjárták Ukrajnát, azok már tudják és elmondják többi hajtársaiknak is, hogy mi az a szovjet paradicsom.

A győzelem, amelytől nemzeti létünk is függ, a mi feladatunk is. Mi fegyellemmel, kítartással veszünk részt a nagy közösség munkájában, viszont támogatást, megértést várunk minden illetékes ténylegtől. Öntudattal elvárjuk a megbecsülést, mert tudjuk, hogy ma már megérdemljük.

Már nem zsidók állnak a munkásság élén

— A magyar munkásság itt Nagyváradon is nem az, ami régen volt — folytatta megnyitó beszédét Szabó János. Tudjuk, hogy régen zsidóságot erőszakoltak az élére. A csonkajáiban már nyolc éve megtörtént a felszabadulás a zsidóság járma alól, mi még csak most kezdjük el, mondhatjuk, eredménnyel. De nem fáradunk

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at

el ebben a törekvésben. Sok helyen, sok vállalatnál a munkaadó még most sem értette meg az idők szavát.

Sok helyen még londoni sugallatokra hallgatnak. De nem sokáig. Mert a magyar munkásság ezt is el fogja intézni.

Titkári jelentés 18 hónap munkájáról

Szabó János elnök szavait nagy lelkesedéssel fogadta a közgyűlés. Utána Nagy István titkár emelkedett szólásra, hogy felolvassa a titkári jelentést. Nagy István rövid visszapillantást vetett az elmúlt 18 hónapra. Elmondotta, hogy milyen zilált állapotok voltak Nagyváradon munkáskérdés terén a felszabadulás pillanatában és egy ideig még azután. A kérdések között elsősorban a munkanélküliség volt aggasztó, továbbá a menekültek elhelyezésének kérdése, mert ezek legnagyobb része szintén dolgozó volt.

„Reméljük, hogy a Városi Vasút...”

A másik nagy kérdés a munkabérek kérdése volt. A katonai közigazgatás erőlyes kézzel nyúlt ebbe a kérdésbe. Köszönet illeti ezért Rajnay tábormegparancsnok urat (itt a munkásság lelkes éljenzésbe tört ki). Jött azután több ízben a munkabérek rendeletileg végrehajtott emelése. Zsidóság próbálta ezeket a rendeleteket szabotálni, de egységesen léptünk fel velük szemben.

— Emlékezzünk csak vissza — folytatta Nagy István —, régebben öt-hat hetes sztrájkokkal sikerült nehezen ötszázalékos emelést elérni. Most enélkül elérünk

Munkások a honvédekért és a szegényekért

Fontos kérdés azután a munkásság szellemi nevelésének, gyarapodásának kérdése. Erre alakult a Szabadidő Szervezet, amely eddig is szép munkát végzett, de azután még többet akar tenni a munkásság emelésére. Külön megemlékezett Nagy István jelentése az Építőiparosok Dalárdájáról, amely Soós András karnagy vezetésével már a megszállás ideje alatt példás nemzetnevelő munkát végzett.

Tanulságos és mindenki épülésére szolgáló számok következtek azután arról, hogy mit áldozott az amúgy is nehéz helyzetben levő munkásság keserves filléreiből a honvédség megajándékozására.

Összesen 64 ezer cigarettát és nagy összegű pénzt, valamint ruhaneműt és élelmiszert juttattak a honvédeknek önkéntes gyűjtésekből és megajánlásokból.

Az árvízkarosultaknak összesen 1700

Pénztári egyenleg 735 pengős aktívával

Nagy István titkár jelentése után a pénztáros jelentését hallgatta meg a közgyűlés. A jelentés szerint az egyenleg kedvezően alakult, mert a költségvetés 7516.57 pengős bevételi tétellel mellett 6780.87 pengős kiadási tétellel szerepel.

Rögös volt az útja eddig is. Tudja, hogy ezután is az lesz. De bízik önmagában és közös erővel elhárítja az akadályokat. El fog jönni a magyar munkás és az egész nemzet számára a szebb jövő, amelyért mindnyájunknak dolgozni kell.

Az első hetekben a munkanélküliek száma közel 8300-ra emelkedett. Néhány hónap alatt 2400 embert sikerült elhelyezni. 1941 nyarán Nagyváradon már alig volt munkanélküliség.

— Régen azt tanultuk — mondotta Nagy István —, hogy a hatóságokkal mi csak harcolhatunk. Ma már más a helyzet. Ma már tudjuk, hogy a hatóságok kinyújtották felénk segítő kezüket és segítenek bennünket, hogy életkérdéseinket megoldjuk.

7, 8, 15, majd 30 százalékos emelést.

Felsorolta azután azokat az ügyeket, amelyek most állnak elintézés alatt. Külön kiemelte a Városi Vasútnál levő súlyos helyzetet, ahol Keleti Károly vezérigazgató megemlézése miatt nem tudnak megegyezésre jutni a munkabérek kérdésében. Reméli azonban, hogy sikerül magyaros megértéssel más, szociális és nemzeti szempontból most már különösen elkerülhetetlen álláspontra bírni. Több szakosztály részére még nem világos a munkabérendelet hatályossága. Ezt is elintézik.

pengőt juttattak. 1940 és 1941 karácsonyán megajándékozták a szegény gyermekeket. Összesen 160 pár cipőt, ruhát, élelmiszert osztottak szét közöttük.

A vasipari munkásság saját kezdeményezéséből és adakozásából Szabadkának, a bőripari munkásság pedig Zombornak küldött Országzászlót, bizonyítva ezzel azt, hogy nem marad el senki mögött a nemzeti érzésben. Ne mondja tehát senki, hogy ez a munkásság „nemzetközi bitang” és kommunista. Felsorolta azután Nagy István, hogy milyen nagy ügyvitelle volt a Munkaközpontnak és hogy milyen nagy részt vállalt Szabó János a dolgok elintézésében.

Többet végzett a Munkaközpont itt a rövid hónapok alatt, mint a régi szakszervezetek egész évtizedek alatt. — fejezte be szavait Nagy István, akinek jelentését nagy tapsal fogadta a közgyűlés.

tel szerepel, a tiszta nyereség tehát 735.37 pengő. Nagy segítséget jelentett a költségvetésben a város 2000 pengős hozzájárulása.

A közgyűlés úgy a titkár, mint a pénztári jelentést hozzászólás nélkül

Gyümölcsfák, rózsák, diszbokrok és fenyőfélék kaphatók «VIKTORIA» kerteszetben, Nagyvárad.

tudomásul vette. Ezzel a jelentések sora bezárult. A régi vezetőség lemondott. A közgyűlés a régi vezetőségnek a felmentvényt megadta.

Az országos főtitkár beszéde

A régi vezetőség lemondása után Vándor Lajos országos főtitkár emelkedett szólásra. Legelőször vitéz Marton Béla országos elnök üdvözlését tolmácsolta, majd üdvözölte a megjelenteket. Rövid visszapillantást vetett a nagyváradai szervezet működésének 18 hónapjára, kihangsúlyozva azt, hogy az eredmények a vezetőség és a tagok lelkes, odaadó munkájának köszönhető. Ebben a tekintetben Nagyvárad egyike az ország legelső szervezeteinek. Minden szakmában elvégezte a szervezést. A mostani népes közgyűlés is azt mutatja, hogy nem hiába dolgoztak.

Kifejtette azonban, hogy mi a Munkaközpont létalapja és célkitűzése. Az, hogy

megtanítsa a magyar munkást feladatára, kötelességére, de ugyanakkor figyelmeztesse jogaira is. Békés megegyezésért küzd a munkás és munkaadó között. Nem sztrájkol, nem viszi az utcára vitáit, mert ez mindenkire káros, leginkább pedig az a munkásra.

Nemzeti Munkakamara felállítását kéri

Vándor Lajos azután a magyar munkásságnak arról a kívánságáról beszélt, hogy önkormányzati képviselői szerve legyen az állami élet keretén belül, az úgynevezett Nemzeti Munkakamara. Hangsúlyozta azután, hogy a kulturális célok, a munkásság szellemi felemelése, tudományismerete kielégítésére hivatalos szabadidő-szervezetet kell felállítani.

Foglalkozott azután azokkal a kritikákkal, amelyekkel a Nemzeti Munkaközpontot illetik. Sorra vésztette az alaptalan vádakait. A Nemzeti Munkaközpont nem kormánypárt, nem ellenzék, nem nyilas, nem zsidóüldöző. A munkásság a maga útján jár.

Soraiban baloldali, nem keresztény elemeket nem tűr meg. Hogy a zsidó munkaadók nem tudnak és nem akarnak a magyar munkássággal megegyezni, ez nem a munkások hibája. De ez nem jelent zsidóüldözést, csak a magyar munkás jogos önvédelmét.

Beszéde végén rámutatott arra, hogy döntő küzdelem folyik a jobb világért. A magyar munkás meghozza áldozatát és biztos abban, hogy a győzelem után megkapja teljes jogait azoktól, akikkel most egy fronton teljesíti a ma nehéz feladatát. A magyar munkásság biztos abban, hogy járadozásai nyomán megszületik majd a nemzeti szociális magyar munkaállam.

Vándor Lajos azután karnyújtással köszönt. A közgyűlés hosszasan ünnepelte.

Vándor Lajos felszólalása után Szabó János szólott ismét. Megköszönte a régi vezetőség nevében a támogatást, amelyet a munkásság részé-

ről tapasztalt, bocsánatot kért az esetleges hiányokért, majd felkérte Papp Lajos építómunkás korelnököt az új tisztikar megválasztásának levezetésére. A közgyűlés nyolctagú jelölőbizottságot választott, amely 10 percre visszavonult a jelölések megejtésére. A jelölések megejtése után a közgyűlés előtt felolvasták a megválasztásra ajánlott névsort. A közgyűlés nyílt szavazással kívánt szavazni.

Amikor a jelölő listáról felolvasták az újonnan elnöknek ajánlott Szabó János nevét, a közgyűlés szünni nem akaró éljenzésben és tapsban tört ki. Így az elnök újra Szabó János kőműves lett.

A tisztikar többi tagjainak a névsora a következő: helyettes elnökök **Leventei Sándor és Szabó József**. Jegyzők **Boross Mihály és Nagy József**. Ellenőrök **Muszka János és Oláh Sándor**. Mivel a titkárt az Országos Központ nevezi ki, a kinevezés megejtéséig tovább **Nagy István** vezeti az ügyeket.

A szabaddidő-szervezet vezetésére a következő: elnök **Ieskó Sándor** tanár, alelnök **Cserny József** tanár, titkár **Nagy István**. A bizottság tagjai **M. Fodor Viola** hírlapíró, **Molnár Lajos** tanár, **Diószeghy László** tanár, **Szűcs Sándor** tanító, **Soós András** kar. nagy, **Dr. Szabó Lajos** ref. lelkész, **Szabó Béla** és **Hemli József**.

A választás után Szabó János, az újonnan megválasztott elnök megköszönte a bizalmat. Ígérte, hogy mindent megtesz bajtársai érdekében. A jövő munkájának célkitűzései már adva vannak.

Kérést intéz azután Szabó János a jelenlévő városi főispánhoz, hogy tegye lehetővé két munkásnak a városi tanácsba póttagként való kinevezését, majd kéri a jelenlévő képviselőket, hogy sorakozzanak a Munkaközpont szervezetébe. Azután a gyűlést bezárta.

Rendelet az asszonyok nevének hivatalos megjelöléséről

A kultuszminiszter több esetben tapasztalta, hogy az egyes hivatalok, hivatalos intézkedéseiben a férjes, özvegy, vagy elvált asszonyok nevét különbözőképpen írják s e tekintetben sokszor ugyanabban a hivatalban, vagy hatóság-nál sincs meg a szükséges összhang. Előfordult az is, hogy ugyanegy határozatban felsorolt több asszony nevét különböző módon írták. Egyrészt ennek a visszásságnak a megszüntetése érdekében, másrészt, hogy a hivatalos intézkedésekben megnevezett férjes, özvegy, vagy elvált asszonyok személyazonosságát minden tévedést, vagy kétséget kizáróan megállapítható legyen, a kultuszminiszter most elrendelte, hogy a jövőben minden hivatalos intézkedésben az asszonyok nevének megjelölése férjük "né" toldattal ellátott teljes nevével és az illetők leánykori teljes nevével történjen. Nem elég tehát azt írni például, Nagy Péterné, vagy Nagyné Kiss Mária, azt sem szabad használni, hogy N. Kiss Mária, vagy N-né Kiss Mária, hanem szabályszerűen így kell megjelölni hivatalos iratokban az asszonynevet: Nagy Péterné Kiss Mária (Magy. Tud.)

A légitámadás áldozatainak temetése alatt is bombázták Párizst az angolok

Nyílt ellenségnek nevezi a párizsi sajtó Franciaország volt szövetségeseit

Párizsból jelentik: (MTI.) Az OFI jelenté: Vasárnap reggel a Notre Dame-ban ünnepélyes gyászmise volt a háboruban elesettekért, különösképp a párizsi angol támadás áldozataiért. A gyászmisén Bartalemy igazságügyminiszter képviselte a francia kormányt. Az előkelőségek soraiban jelent volt de Brinon nagykövét, valamint a német hadsereg küldöttsége. Suchard bíboros gyászbeszédében vigasztaló szóval fordult a gyászba borult árvákhoz és özvegyekhez.

Vichyből jelentik: (MTI.) A németi gyász szoros egységbe kapcsolta össze a szabad és megszállt övezetet. Valamennyi francia ugyanazt a fájdalmat éri az angol támadás áldozatainak koporsója előtt. A közvéleményt újabb felháborodásra ingerelte az angol kormány részvétlenségének. A párizsi sajtó a volt szövetségést nyílt ellenségnek tekinti.

Berlinből jelentik: (NTI.) A Párizs elleni március 3-iki légitámadás áldo-

zatainak temetési szertartása alatt néhány angol gép ismét megtámadta Párizst. Berlinben még nem tudnak részleteket erről az újabb angol támadásról. (MTI.)

Vichyből jelentik: (OFI.) Angol bombázók vasárnap délután fél 6 óra körül ismét megjelentek Párizs környéke felett. Poissyra bombákat dobtak le. A támadásnak több ember esett áldozatul. (MTI.)

Vichyből jelentik: (MTI.) A francia körököt súlyosan aggasztja a Párizs elleni angol légitámadás megismétlődésének eshetősége. Beavatott körök nem erősítették meg azokat a híreket, amelyek szerint Vichy jegyzékben kérte a megszálló hatóságokat Párizs hatható védelmének biztosítására. Az egész ország elsősorban a megszálló hadseregre számít, amely egyedül képes elhárítani a veszélyt Párizs ege felől. A franciák minden reményüket a megszállók hathatós légvédelmébe helyezték.

A Nagyváradi Takarékpénztár évi közgyűlése

Dr. Bánáss László pápai kamarás elnökolt a közgyűlésen

Nagy érdeklődés mellett és lelkes hangulatban tartotta meg folyó hó 8-án déli 12 órakor évi rendes közgyűlését a Nagyváradi Takarékpénztár R. T., melyen az elnöki tisztet dr. Bánáss László pápai kamarás töltötte be. A résztvevők között látnok Fejér Ernőt, dr. Thury Kálmánt, dr. Gyöngyösi Istvánt és dr. K. Nagy Zoltánt, Köszeghy Józsefet, dr. Rednik Gábor, Altnóder Endrét és Urszinyi Pált, dr. Fildán Emilt, dr. Thury Lászlót, Fazekas Józsefet, Kelety Károlyt, dr. Olasz Bélát és az intézet nagyszámú részvényesét és üzletharátját. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületet Such József igazgató képviselte.

Dr. Bánáss László emelkedett szellemű megnyitó beszéde után az Igazgatóság jelentését a lefolyt üzletéről dr. Demetrovits Elek vezérigazgató olvasta fel. A jelentés az elmúlt év általános gazdasági és pénzügyi képepekről megrajzolása után pontos számadatokkal szemléltette azt a nagyarányú fejlődést, amelyet az intézet forgalma és üzletállománya az elmúlt év alatt elértek. A váltóállomány 629.932.91 pengőről 2.941.354.84 pengőre, a folyószámla adások 1.093.914.30-ról 1.679.523.01-re emelkedtek, úgyhogy az intézet kihelyezési állománya az év folyamán csaknem 3.000.000 pengővel emelkedett. Az intézet az elmúlt év folyamán P. 2.687.359.87 összegű új váltókölcsönt és P. 2.523.264.94 összegű új folyószámlakölcsönt folyósított, úgyhogy az 1941. évi kölcsön folyósítások összege Pengő 5.210.624.81 összeget tett ki. A kihelyezési állománnyal párhuzamosan emelke-

dedt a takarékpénztári állomány, úgyhogy a hitelezői tételeket beszámítva az intézet P. 3.000.000-t meghaladó idegen tőkét kezel.

Az intézet üzleteredménye a megnövekedett állományoknak megfelelően többszörösen felülmúlja az előző évi eredményt és az a kétéves követelések számlájának mérlegén belül 20.000 pengővel történt dotálása után P. 87.026.22 összeget tett ki, melyből az Igazgatóság javaslata szerint a közgyűlés 30% osztalék címén P. 21.000 összeg folyósítását határozta el, míg az alapszabály szerinti osztalékok levonása után fennmaradó összeg helyő tartalékainak erősítésére fordították P. 19.949.06 pedig az új üzletét számlájára hozatik át.

Az igazgatósági jelentés sajnálattal emlékezik meg arról, hogy belügyminiszteri határozat folytán dr. Soós István igazgatósági elnök és dr. Thury László alapító igazgatósági tag kiváltak az intézet igazgatóságából.

A mérleg megállapítása és nyereség-felosztás egyhangú elfogadása után került sor az Igazgatóság és Felügyelőbizottság három év tartamára történő új-raválasztására. Az Igazgatóságba új tagokul beválasztottak dr. Thury Kálmán ny. táblai elnök és Mács János m. kir. kincstári főtanácsos, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatója, míg a régi tagok közül új-raválasztottak: dr. Vajda Ákos m. kir. kincstári főtanácsos, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület vezérigazgató helyettese, dr. Bánáss László pápai kamarás, Bartsch József nagybirtokos, Bodor Bertalan, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank r.-t. vezérigazgatója, dr. báró Gerliczy István, Such József, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatója és dr. Demetrovits Elek intézeti vezérigazgató. A Felügyelőbizottság tagjaiul megválasztottak: Rimánóczy László nagykereskedő elnök, Bieleck József, a La Rochee Faipari r.-t. igazgatója, Gruber Géza, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület cégvezetője, vitéz Hasznos József, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület cégvezetője és Megyeri Ferenc építész-mérnök, építési vállalkozó.

Dr. Bánáss László meleg szavakkal üdvözölte a beválasztott új igazgatósági tagokat, különösen dr. Thury Kálmánt, akinek a város és megye magyarsága érdekében kifejtett munkásságát méltatva, örömeinek adott kifejezést, hogy intézetünk hiyatott és nagy koncepciójú vezetőt nyert illusztris személyében.

A megválasztott igazgatóság nevében dr. Thury Kálmán felszólalásában vázolta annak a közhasznú tevékenységnek a fontosságát, melyet a pénzüzetek a megváltozott körülmények mellett is a gazdasági életben betöltenek és ígéretet tett arra, hogy ezen munkából az igazgatóság odaadással és egyszerűséggel fogja részét kivenni. Végül elismerő meleg szavakkal emlékezik meg dr. Demetrovits Elek vezérigazgató érdemeiről, aki 30 évet meghaladó idő óta, különösen a megszállás nehéz éveiben nagy hozzájárulással és tapintattal úgy tudta az intézet vezetését irányítani, hogy az egyenes vonalban felfele fejlődött.

Dr. Demetrovits Elek vezérigazgató megköszönvén tevékenységének méltatását, az ezért kapott elismerést érdemes munkatársaival készséggel osztotta meg, akik vállaltak dolgoztak vele az intézet fejlesztésében.

Dr. Olasz Béla a még élő három alapító-igazgató egyike meghatott szavakban mondott köszönetet az intézet vezérigazgatójának és munkatársaiknak, akik az intézetet annyi nehézség és megpróbáltatás között meg tudták tartani és át tudták menteni.

A lelkes hangulatban lefolyt közgyűlés Such József urnak, a Pesti Hazai igazgatójának az anyaintézet üdvözlését tolmácsoló és további messzemenő támogatásáról biztosító szavai után ért véget.

Koppányi Károly ügyészségi irodafőnök tragikus halála

Nagyvárad. Saját tud. Tragikus öngyilkosság történt vasárnap délelőtt a Patsky Tibor-utca 10. szám alatt. Koppányi Károly 44 éves ügyészségi irodafőnök gyógyíthatatlan betegsége miatt agyonlőtte magát. Koppányi Károly hivatalában, barátai és ismerősei körében közszereplőnek örvendett. Derék, pontos, kötelességéért példaadóan teljesítő tisztviselő volt. Öt hónappal ezelőtt betegszabadságot kért súlyos tüdőbaja miatt. Betegsége ez alatt az idő alatt még súlyosbodott. Azt a tudatot, hogy többé már nem fog felgyógyulni, nem bírta elviselni. Hozzájárult még ehhez az is, hogy az utóbbi időben különösen sokat szenvedett betegsége következtében.

Az ügyészség ügyészi és tisztviselői kara mély részvétellel értesült Koppányi Károly tragikus haláláról és saját halottjának tekinti az elhunyt irodafőnököt. Temetésére az engedélyt kiadták.

Száraz, hámlós arcra használjon **Stella-krémet** Farikas István APOLLO DROGERIA és „CORSO“ illatszertár, Rákóczi-ut

ERDŐSI KÁROLY:

Uti emlékek kincses Jáváról

Barangolás a világ leggazdagabb „fűszeresboltjában“

Tizenkét napig tartó autótúránkat úgy terveztük meg, hogy bejárjuk ezalatt lehetőleg egész Jávát. Elindulunk Batáviából s még aznap elérünk Buitenzorgba. Másnap hegyeken és vulkánmezőkön keresztül Bandungot érintjük s megpihenünk Garrutban, amely két vulkán között amolyan kis fürdőtelepnek berendezett magaslati fennsík. Innét tovább indulva keresztben átszeljük egész Jávát s bejutunk legsötétebb közepébe, Djokjakartába. Innét azután két napon keresztül, folyton vulkánok mentén megyünk mindig dél felé, a világ legnagyobb vulkánképződéséhez, a Tengger-hegységig. Ezután már visszafelé visz utunk s a nagy cukortermelő síkságon keresztül két állomásunk lesz a két nagy kikötőváros: Surabaja és Semarang, majd a tizenkettedik napon visszaérkezünk a hegyek között fekvő nagy kereskedelmi központba, Bandungba, ahonnan másnap leszaladunk a tenger mellé Bataviába.

Körülbelül kétezer és négyszáz kilométeres út volt ez s ha tekintetbe vesszük, hogy Jáva szigete ezer kilométer hosszú s hetvenöt kétszázötven kilométer széles, jó lélekkel elmondhattuk, hogy keresztül-kasul jártuk. A detroiti kis Essex-gép, melyen kényelmesen elfértünk négyen, derekas munkát végzett, nem volt soha fennakadásunk s nem volt baj vezetőinkkel sem.

Őszintén meg kell azonban vallanom, hogy akárminő érdekes volt ez a közel kétheti út, rám bizonyos tekintetben csalódást hozott. Álmaim Jáváját:

az őserdőkkel borított vadonokat, a dzsungelokban ordító királytigriseket, a vadság és az őstermészel rejtegetett csodáit hiába kerestem.

Ahogy azonban napról-napka kevesebb lett a reményem, hogy az ellenőrzés nélküli utleírások trópus-rejtelmek meglevenednek előttem: úgy bontakozott ki fokozatosan egy másik Jáva szemem előtt: a kincses Jáva, a világ leggazdagabb, legjobban adminisztrált fűszeresboltja.

A világ legsűrűbben lakott szigete

Már az első nap beleestünk olyan meglepetésbe, amiről a ceyloni dzsungelok s a délkinai mérföldes steppék után álmodni sem mertünk volna. Nagy várakozások között indultunk ki a felsővárosból, de Weltevreden csak nem akart elfogni. Ujra elvontak szemünk előtt anagyserű sétányok, a virágok terhe alatt roskadozó villapaloták majd szerényebb házacskák következtek, azután a kőházak lassan elmaradoztak, felváltják a bambuszok, pálmaháncsból összetakolt kis viskók, mindannyia cölöpön épült s ha a primitív lépcsőt felhúzzák, a ház be van zárva.

Mikor mi azt hittük, hogy még mindig Weltevredben vagyunk, talán már a tizedik községet hagytuk el s jóformán átmenet sincs egyik falu vagy város és a másik között.

Bizony úgy van; ez nem az őserdők hazája; ez Belgiummal és Hollandiával egyetemben a világ legsűrű-

rűben lakott földje, sőt túl is tesz azokon. Harmincöt millió lélek él ezen a kis földterületen, mely pedig mindössze 131.000, négyzetkilométer. Egy négyzetkilométerre tehát átlag 260 lakos esik. Hogy ez mi csoda halatlan népsűrűséget jelent, kiviláglik

Miből él a sziget 35 millió lakosa?

Hogy összefoglalóan is lássuk, miből él ezen a kis szigeten harmincöt millió ember, jó lesz először tisztában lennünk Jáva földjének termékeivel. Fái közül gyümölcsöt teremnek a kókusz-, szágó-, aréka-pálmák, a kaucsuk, chinafa, pamut- és kapokfa; ipari feldolgozásra alkalmasak a tékfa, ébenfa és a mindenütt jelenlévő bambusz. A rizstöldek évente két-három aratást is hoznak s óriási kiterjedésűek a cukornád-ültetvények is, a nádcukor világtermelésének 14 százaléka innét kerül ki. Hasonlóan nagy a kávé, a tea, a kakao, a dohány az indigo-ültetvények száma s ezek mellé sorakoznak még a különböző fűszerek, a bors, székfűszeg, fahéj, sáfrány.

Ezek elsősorban mind kiviteli termékek, mellettük a banán és ananász már részben a bennszülött tápláléka is, de ezeken kívül vannak még a nem exportképes gyümölcsök is, mik a jávaiak tulajdonképpeni ételmét teszik.

Ezek egyrésze szerepel a hotelek étlapjain is, de a legtöbbje s legkiadósabbja proletár-gyümölcs s csak az utcai árusok bódéjaiban juthattunk hozzá.

Aki végigmegy egész Jáván, jóformán mást sem lát, csak azt az óriási kultúrát, amivel ezt a kifogyhatatlan kincsesbányát kitermelik. Ha valahol a mi északi földjeinken folynék ilyen termelés, az talán sívár és egyhangú lenne, vagy legalább is hasonlítana a bolgárkertészek kaszárnyastilusú veteményes ágyaihoz.

A jávai klíma és a jávai talaj

Az egész Jáva egy óriási bolt

És a dúsgazdag természet e pazar kincseinek örökös vásárja nemcsak minden falu, de maga az országút is. Itt nemcsak beláthatatlan sorban hullámlazik a teherhordó emberek, állatok és kocsik egymásutánja, de átlag minden száz lépésnyire árulnak valamit. Gyümölcsöt, dohányt, batikolt saronkokat, karpereceket és ezer mást. A falukban pedig nekünk szinte életveszélyesnek tetsző tolongás van. A főhely sohasem a templom, vagy az iskola, de mindig a nyitott, primitív oszlopokkal alátámasztott vásárcsarnok, ahol az áruk kicserélődnek. Mellette rendszeren ott van egy-két nagy reklámtáblával hivalkodó üzlet: az autógenciák. És a sok autó úgy dübörög és túlköli körülöttünk, mintha csak valami nagy nyugati metropolisban volnánk. Hiába, Jávában már nem lehet elfeldni, hogy a huszadik században élünk!

Nyugalom ebben a szédítő vásári forgatagban csak akkor áll be, ha a szokásos napi zápor szakad alá. De akkor azután annál tökéletesebb a csend! Egyszerre kihál minden út és ösvény, ami nem csoda, mert a zápor olyan elemi erővel zuhog, hogy az or-

abból, hogy a szomszédos Sunda-szigeteken, Borneon és Sumatrán átlag csak 8—10 lélek esik egy négyzetkilométerre, Magyarországon 36, s felülhaladja Európa legsűrűbben lakott országát, Belgiumot is, hol 245 lélek esik egy négyzetkilométerre.

gondoskodik azonban arról, hogy ezer szín és változatosság szőjje át ezt a szorgalmas hangyamunkát.

A pálmák és kenyérfák szédítő magasba növe szegélyezik a pártatlan országutakat; sokszor azt hisszük, hogy nem is fák, de korinthuszi oszlopok között utazunk s közöttük kivillan az ültetvények ezerszínű zöldje. Mindenik más árnyalatú; a cukornád majdnem kékeszöld, a rizstöldek sárgásak, az indigó- és teacserjék szinte feketék és a sok banánfa lehajló, széles levelei folyton abban a csalódásban ringatnak bennünket, hogy nem is termőföldek, de diszkertben járunk.

Hozzá a vidék, a tájak képe is mennyire változatos! Bandung felé özeledve hatszáz méteres fennsíkunk megyünk és folyton hegyszakadékok, hegyek-völgyek, zúgó patakok között visz útunk.

A harmincötmillió éhes jávai nem ismer kegyeletet és irgalmat a romantikával szemben, de kihasználja az utolsó talpalatnyi földdarabot is, ahová valami hasznos növényt elülthet.

Szembeszáll még a tűzhányó hegyekkel is s felviszi a tea- és indigóbokrokat jóformán a kráterek széléig. Ahol pedig a humuszt felváltja a kő és szikla: az engedelmes, kitartó bambusz még mindig talál egy-egy kis repedést s az elég már neki, hogy sziklát repessen és hódító lendülettel törjön a magasba. Jáva silenc-tizedrésében nincs már dzsungel és őserdő, csak kultúra és üzlet.

szágút rohanó hegyipatakká válik s életveszélyes minden közlekedés.

A legérdekesebb azonban ebben az örökös vásári kavardásban, hogy bár harmincötmillió éhes gyomrot és számtalan világereskedelmi cég raktárát kell a jávai földnek megtölteni: a létért való emésztő küzdelemnek azért nyoma sincs.

Itt mindenki sétálva, majdnem nyugalmasan dolgozik; itt nincs az életnek az a lázas tempója, mint a mi világunkban.

Az édes anyaföld engedelmesen tartja oda duzzadt emlőt, vagy ha jobban tetszik: igazi eldorádó ez, ahol ha nem is sültgalamb hull az ember ölébe, de szabadon terem az útszéli bokrokon az ananász, a banán és a többi áldás. Kincses Jávának talán éppen az a jellemző sajátsága, hogy itt minimális munkateljesítménnyel maximális eredményt lehet elérni.

Hogy a munka tempója itt minő, alkalmam nyílt arról is érdekes megfigyelést tennem. Kőútunk másnapján programmszerűen megérkeztünk Garrutba, ahol talán egész Jávának egyik legkedvesebb szállodája fogadott bennünket.

Másnap gyönyörű verőfényes nap virradt ránk. A trópusi reggelek általában mind derültek, mindig pünkösdi ünnep hangulata ömlik el a természet s a harmatban fürdő kert bizony inkább csábít a pihenésre, mint a munkára. Én a pihenésből ki is vettem a részemet. Társam elindult a Papandajan tüzes krátereinek megmászására, én azonban az akkor még mindig veszedelmesnek látszó megküléssel az egész délelőttöt szalónnak is beillő kis verandámon heverésztem át s a páholyból láttam, minő olympusi nyugalommal dolgozik a jávai.

Sietésről egyáltalán szó sem volt. Kilenc óra is elmúlt, mire összevödtek a munkához, de azután annál többen. Összesereglett vagy húsz szolga, azokat körülvették a hotelpincérek, s nagy cigarettázás között először haditanácsot tartottak, hogy szállítsanak el egy előző napra kivágott rönköt a kertből a gazdasági udvarba. Elég szép fatuskó volt, de nálunk két-három markos magyar ember egy-kettőre felrakta volna a már odakészített talyigára.

A jávaiak eleinte csak nézték, később sűrű fejcsóválások között körüljárták, de hozzá nem nyúltak volna.

Ugy látszik, nagyon nehéznek tartották, mert egyszerre csak eltűntek, hogy hosszú szünet mulva nagy emelőlrudakkal térjenek vissza. Most majdnem igazi munka következett. A rudakat alátolták, feszegették, de csak annyit értek el vele, hogy a rönköt éppen csak a másik oldalra fordították. Nem ment a dolog sehogya, tehát pihenés és cigarettázás váltotta fel a munkát. A pihenés kiadós volt, de úgy látszik, új ötletet szült, mert megint eltűntek, megint szünet következett, végre visszazállingóztak kötelekkel és egy emelőcsigával. Ezzel azután el is szórakoztak vagy egy jó óra hosszat. Vagy a kötél ugrott le a rönk gyökereiről, vagy a csiga kapcsolódott ki kampójáról, vagy pihentek megint és cigarettáztak. Már dél felé járt az idő, mikor kipattant az egyik jávai koponyából a mentőötlet: szét kell darabokra fűrészelni a rönköt s úgy rakni a talyigára. Ez már aztán simán, bár annál lassabban ment. Társam szépen megmászta már a Papandajant s a trópusi naptól vörösré pirítva ért haza, mire a rönköt szétfűrészelték se a talyigára rakták. Az én magyar szemmértékem szerint most

már egy ember is elhúzhatta volna, vagy négy jávai meg is próbálkozott vele, de azután mégis csak jobbnak látták egy kis ponyy-lovat hozni.

Azt fogták a talicska ele s azután kettős sorokba fejlődve, valósággal diadalordítással hurcolták a szétmarcangolt rönköt a szomszédos udvarba. A diadalmenetben ott voltak persze a mi pincérek is s csak a nagy munka végignézése után kerítették sort a mi megebédeltetésünkre.

Hát ez bizony egészen jelentéktelen és színtelen kis epizód, de azt hiszem, így megy ez egész Jávában. Egy bizonyos: ha a nappal kényelmesen átdolgozza is valahogy, különórát a jávai már nem ismer.

Pihen itt minden, csak Jáva kincsesbányája, a drága anyaföld nem ismer munkaszünetet. Az teleszívja magát tizenkét óra hosszat napsugárral és esővel s az átitatott, felhevített humusz titkos mélyeiben folyik a teremtő erő szakadatlan munkája, mely az új reggelre már új gyümölcsöket érlel.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁRDI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kézfótyot nem adunk vissza.

ÜNNEPI SZENTMISÉ A PAPA KORONÁZÁSI ÉVFORDULÓJÁN. A Magyar Kurir jelenti: *Serédi Jusztinián liboros hercegprímás vasárnap a Koronázási Főtemplomban XII Pius pápa megkoronázásának harmadik évfordulójából ünnepi szentmisét celebrált, amelyen megjelent Horthy István kormányzóhelyettes is.*

BUDAPESTRE UTAZIK A FŐISPÁN ÉS A POLGÁRMESTER. Nagyváradi. Saját tud. A városi főispán és a polgármester kedden Budapestre utaznak a Szent László-hét műsortervezetének végleges elrendezése ügyében. A város vezetői felkeresik Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi minisztert és felkérlik vállalon el egy előadást a Szent László-hét keretében. Budapestről egyenesen Debrecenbe utaznak, ahol március 12-én tartják meg az első propaganda előadást a Szent László-hétről.

GYÁSZMISE BUDAPESTEN AZ AOSTAI HERCEGÉRT. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az olasz királyi követség közli: A magyar fővárosban is áldozni fognak az aostai herceg emlékének. Március 11-én 11 órakor a budavári koronázási főtemplomban gyászszertartás lesz.

Fogászati

rendelőmet az Irgalmasok
kórházából Szaroveszky-
utca 38 szám alá helyeztem.
Papp János

**MEGJELENT A KISEBBSÉGI KÖR-
LEVÉL LEGUJABB SZÁMA.** A Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet folyóirata első helyen közli Szollár István dr. cikket a déli szláv népekről. Gosztonyi Pál dr. a Balkán félsziget népeinek asszimilációjával. Pusztai Popovics József a Lupu-féle új román származási elmélettel foglalkozik cikkében. A Figyelő rovat Csuka János Peremélet-peremkötélesség. Prokopy Imre a bácskai szerb püspök érdekes pásztorlevele című közleményt hozza. Horvát állami törvények, könyv- és folyóiratcenzúra egészíti ki az anyagot.

Leszállították Törökországban a kenyér fejadagját. Ankarából jelenti: (MTI) A Stefani jelenti: Hir szerint a kormány kénytelen lesz állítani a kenyéradagot. A napi kenyéradag 50 gramm lesz.

8 MÉTERES ÁRVIZ VIDINBEN. Szófiából jelenti (MTI). Az OFI jelenti: A vidini dunai kikötő helyzete egyre aggasztóbb. A Duna szintje tovább emelkedik. A vidini városnak és kikötőnek csaknem kilenczederesze víz alatt van. Egyes helyeket 8 méteres víz borít.

Capablanca volt sakkvilágbajnok meghalt. Newyorkból jelenti: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat szerint Capablanca, a volt sakk világbajnok meghalt.

Megjelent az Erdélyi Katolikus Évkönyv
összeállította:
Dr. Eröss Alfréd
Kapható: Könyvosztályunkban.

FOGADÁS A KOLOZSVÁRÓN TARTÓZKODÓ NÉMET KÖVET TISZTELETÉRE. Kolozsvárról jelenti a Magyar Távirati Iroda: Von Demmeran kolozsvári német konzul a Kolozsváron időző budapesti német követ és felesége tiszteletére fogadást rendezett.

Megoperálták Gusztáv svéd királyt. Stockholmból jelenti: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Egy hivatalos közlemény szerint Gusztáv királyon a stockholmi klinikán vesekő műtétet hajtottak végre.

KARAFIÁTH JENŐ FŐVÁROSI POLGÁRMESTERT FELMENTETTÉK ÁLLÁSÁTÓL. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére Karafiáth Jenő dr. m. kir. titkos tanácsost. Budapest székesfőváros polgármesterét ettől az állástól saját kérelmére felmentette és egyúttal a köz érdekében önzetlenül és fardhatatlanul teljesített buzgó szolgálatait teljes elismeréssel fejezte ki. Budapest székesfőváros főpolgármesterévé a belügyminiszter előterjesztésére Homonnay Tivadar dr. t. a m. kir. kormányfőtanácsos országgyűlési képviselőt nevezte ki.

FELHÍVÁS

Nagyvárad város magyar közönségéhez

A magyar nemzet öntudatra ébredésének legszebb napját,

MÁRCIUS 15-IKÉT

a mai időkhöz méltó, komoly módon, ne a külsőségekben megnyilvánuló ünnepegekkel, hanem lélekben ünnepezzük meg.

Felhívom a város polgárságát, hogy március 15-én lobogozza fel házát, üzletét.

Felkérem az egyházak vezetőit, hogy március 15-én, vasárnap, a délelőtti Istentiszteletek keretében emlékezzenek meg a magyar szabadság napjának jelentőségéről.

nek meg a magyar szabadság napjának jelentőségéről.

Felkérem az iskolák vezetőit, hogy március 15-én az iskoláikban tartanak hazafias ünnepeket.

A Szigligeti Társaság a város háza közgyűlési termében, március 15-én fél 12 órai kezdettel ünnepi ülést tart, amelyen a város közönségét is szívesen látja.

A Szigligeti Színház március 15-én este ünnepi díszelőadást tart.

Nagyvárad, 1942. évi március 12-én.

DR. SOÓS ISTVÁN, polgármester

Belefult egy öreg cigány a Körösbe. Nagyváradi. Saját tud. Pusztaijakról jelentették az ügyészségnek, hogy a Sebes-Körös tegnap a partra vetette Körösi József 75 éves cigány holttestét. Az öreg cigány napokkal ezelőtt tűnt el. Akkor kutatás indult meg utána, de nem találták meg. A bevezetett nyomozás szerint Körösi József galyat ment szedni és eközben esett bele a vízbe. Az ügyesség megadta az engedélyt Körösi József eltemetésére.

Ekszerek, arany, ezüst és brilliáns tárgyak vétele és eladása, szakszerű javítása
Acs Tibornál
Szechenyi-ter 6. Aranyat a legmagasabb napi áron veszes.

TOLVAJOKAT FOCOTT EL A RENDŐRSÉG. Nagyváradi. Saját tud. Mórócz György harmincéves aradi menekült napszámos Deák Ferenc-utca 2. sz. alatt lévő udvarán lévő raktárhelyiségbe a szellőztető nyíláson át bemászott és onnan két kabátot lopott el. Móróczot az egyik tömegszállásról kísérték be a rendőrszem. A rendőrkapitányon Mórócz a lopást beismerte és kihallgatása után átkísérték az ügyéségi fogházba. Papp László 36 éves napszámost és Szigeti Imre 24 éves kifutót őrizetbe vette a rendőrség, mivel négy libát és egy lámpát loptak. Kihallgatásuk során Papp László bevallotta, hogy a libát egy pecentái zsidótól lopta. Szigeti közben kiált az után örködött. Megindult ellenük az eljárás.

TELJESEN KIZÁRJÁK AZ OLASZ FILM-, SZINPADI- ÉS ZENEI ÉLETBŐL A ZSIDÓKAT. Rómából jelenti (MTI): Megkezdtek annak a kormányrendeletnek végrehajtását, amely a zsidókat kizárja a szinpadi, film- és zenei élet teréről. A végrehajtási intézkedés értelmében zsidók nem vehetnek részt színházi, zenei és filmvállalkozások igazgatásában sem.

Ismeretlen holttestet vetett ki a Berettyó Szentjób mellett. Nagyváradi. Saját tud. A pokloszteleki esendőrőrs jelentette az ügyészségnek, hogy tegnap Poklosztelek és Szentjób között a Berettyó egy felismerhetetlen emberi hullát, inkább csontvázat vetett ki a partra. Az orvosi szakértő szerint személynazonosságát nem lehet megállapítani. Az ügyesség megadta az engedélyt a temetésére.

Férfiruhákat használ-
takat, legolcsóbb áron
vehet, eladhat

MOLNÁR

használtruha üzlet
Bémer-tér 1 (udvarban).
Hívásra házhoz jövök

Rakovszky Iván a Képzőművészeti Társulat új elnöke. A Magyar Országos Tudósító jelenti: Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat vasárnapi közgyűlésén a lelépő elnököt Glattfelder Gyula csanádi püspököt tiszteletbeli taggá választották, egyúttal a társulat új elnökévé Rakovszky Iván drt. m. kir. titkos tanácsost, a közigazgatási bíróság elnökét választották meg.

AZ UTÓBBI IDŐBEN HARMINC ZSIDÓ RÁDIÓJÁT FOGLALTA LE A RENDŐRSÉG. Nagyváradi. Saját tud. A rendőrkapitány az ismeretes miniszteri rendelet alapján az utóbbi időben mintegy harminc nagyváradi zsidó rádióját vonta be. Ugyanis bizonyítva látta azt a feltevést, hogy az illetők az angol és a moszkvai rádiók hazug hírszövegeit családi körön túlmenően is hallgatták és azt suttogó propagandájukat használták fel.

Korona Filmszínházban Az Angyalvár börtöne

Csodás felvételek izzó szerelem. Alida Valli és Amadeo Nazzari.

Jön!

Behajtani tilos!

Jön!

Ujabb tárgyalás lesz a Roxin-Jávor sajtóperben

Nagyvárad. Saját tud. A törvényszék Várady-tanácsa hétfőn délelőtt tárgyalta folytatálagosan Jávor Béla sajtóvétségének ügyét. Roxin Ferenc volt nagyváradi vendéglős emelt vádat Jávor Béla ellen a Magyar Lapok hasábjain megjelent két cikke miatt, amelyekben az újságíró emlékeztetett arra, hogy Roxin Ferenc román antirevizionista rokonsága kapcsolatainak felhasználásával nagy vagyont szerzett, magyar egzisztenciák ellen tört és kifogásolta, hogy a felszabadulás után mégis magyar nemzethűségi bizonyítványt kapott. Az újságíró a cikk állításainak igazolására több tanut vonultatott fel.

A bíróság a védelem és a vád tanúinak kihallgatása után elnapolta a tárgyalást és új határidőt tűzött ki, amikor a védelem és a vád újabb tanuit kihallgatják annak megállapítására, hogy Roxin Ferenc milyen magatartást tanúsított a román megszállás idejében és indokoltan sérelmezze-e a két cikk reá vonatkozó állításait.

A tárgyalásnak számos igen érdekes mozzanata volt, amelyek ismertetésére még visszatérünk.

DR. EHRICH KÁLMÁN BANKFŐTISZTIVISELŐ RENDŐRI FELÜGYELET ALÁ KERÜLT. Nagyváradi. Saját tud. Dr. Ehrlich Kálmán bankfőtisztviselő ügyében hozott internálást kimondó elsőfokú véghatározatot a vidéki főkapitánysegéd Ehrlich súlyos betegségére való tekintettel hatálytalanította és rendőri felügyelet alá helyezését rendelte el. Ehrlich ugyanis a felelősségi eljárás során bizonyította, hogy súlyos cukorbetegségben szenved.

Nagyváradra érkezett Dietrich von Jagow német birodalmi követ

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt érkezett meg Kolozsvárról jövet Dietrich von Jagow a német birodalom budapesti követe és felesége. Az előkelő vendégeket Eduard Lurtz nagyváradi német konzul fogadta. Nagyváradi város nevében dr. Soós István polgármester köszöntötte a birodalmi követet és feleségének pedig a város címerével ellátott két kis bonbonnierral és virágcsokorral kedveskedett. Délben 2 órakor ebéd volt a Pannónia étteremben, este 8 órakor pedig a polgármester látta vendégül az előkelő vendéget.

SPORT

Szeged csapata jobb volt, mint a NAC

Szeged FC - NAC 2:2 (2:1)

Három óra után futnak ki a csapatok Szőke II. játékezetével az élen. Hatalmas „Hajrá NAC” fogadja a zöld-fehéreket. A választásnál a NAC-nak kedvez a szerencse, így a Szeged kezdi a játékot.

Szeged: Tóth—Szabó, Gyuris—Baróti, Kis, Lakat—Bognár, Harangozó, Kalmár, Toldi, Nagy.

NAC: Solymosi—Kovács II., Domján—Perényi, Juhász, Deményi—Fuszek, Kovács I., Sárvári, Bodola, Tóth III.

Kalmár indítja el a labdát, azonnal viharos támadásba kezd a Szeged. Toldi szökveti Nagyt, Kovács II. dancesal akasztja.

A szabadrúgást Nagy pontosan adja középre, Bognár a sárbaragadt Solymosi mellett nyrgodtan fejeit a hálóba. 1:0.

Bodola tör előre a tulsó oldalon, pompás csellel becsapja Barótit, aki láthatóan dühös, dancesol. Domján szabadrúgását Sárvári rászúrja, de Tóth kiüti, nagy akavarodás, végül Gyuris felszabadít. Ismét a Szeged támad.

Toldi tör előre, a 16-os tájékról laposan, bődületes erővel lö a balsarokra, Solymosi vetődve kiüti, Kovács II-ről szögletre pattan a labda.

A szögletrúgásból újabb szöglet lesz, Deményi szabadít fel.

A 7. percben Kalmár támad, Juhász dancesol a 16-os tájéknál.

A szabadrúgásnak Toldi áll neki, gyilkos erejű lövése a belső fáról pattan vissza. Nagy még beljebb segíti, de közben a bírő már gölt ítelt. 2:0.

A Szeged irtózatossá iramot diktál, jobban bírja a sarat. A NAC-játékosok passzai sorra ellenfélhez mennek. A 13. percben Fuszek támad, Kis a 16-oson beüül szerelni próbálja, de elcsik és közben kézzel érinti a labdát.

A tizenegyesnek Tóth Matyi áll neki. Névrokona balra mozdul, mire Matyi védhetetlenül küldi a labdát a jobb alsó sarokba. 2:1.

Most feljavul a NAC is, egymásután vezet a támadásait, Bodola azonban 20 méterről mellé lö. Percenkint van szabadrúgás a Szeged ellen. A 19. percben Perényit figyelmezteti a bírő, aki egyáltalán nem alkalmazza az előnyszabályt a NAC támadásai során, emiatt hevesen tüntet ellene a közönség. A 33. percben Bodola Tóthoz ad, a szélső gyönyörűen adja vissza.

Bodola már Szabón is túl van, tisztán áll, de gondolkodik, aztán lövésébe Kis beelép, Fuszek lö kapura, ezt Tóth vetődve kiüti s

a szélsőről kipattan a labda.

A 42 percben az állóhely közönségét figyelmezteti a bírő, az utolsó percben pedig Bodola szabadrúgását védi Tóth.

Második félidő

A második félidő NAC-támadásokkal indul. Feljön azonban a Szeged is. Harangozó beadásszerű lövését Solymosi leszedi Kalmár elől. Tóth III. sarokrúgásából nagy kavarodás keletkezik a Szeged kapuja előtt.

A 4. percben Sárvári kitör, átjátssza magát a védelmen, már csak a kapussal áll szemben, amikor Szabó felvágja. Tizenegyes. Újból Tóth III. áll neki és a vetődő kapus mellett ismét a jobb sarokba lö. 2:2.

A tizenegyedik percben Toldi 20 méteres szabadrúgása a lécc mellett megy ki. Fuszek és Tóth III. indítja a NAC támadásait. Érdekes Toldi és

Perényi párharc. Az aprótermetű fe-dezet nem nagyon respektálja a hatalmas összekötőt. A 24. percben Tóth III. fut el, átvág Fuszekhez, ő Kovács I.-nek ad, az összekötő azonban labda helyett levegőt rúg. Sárvári firtatja Matyit, de Szabó közelép. A 36. percben a 16-os sarkáról rúg szabadrúgást Toldi. A büntető Domján fejről szögletre megy.

A 40. percben ismét kísértének az őszi szegedi mérkőzés utolsó pillanatai. Kalmár tör ki. Domján csak felválni tudja. Tizenegyes. Harangozó áll neki, de túlságosan helyez s a labda a kapufáról pattan ki.

Mindkét csapat erősen küzd a győztes gólért. Előbb Bognár lövését üti ki Solymosi, aztán Sárvári, majd Bodola veszélyeztet. A 43. percben Tóth III. lefut, beadására Bodola indul, de elpattan tőle a labda és Szabó ment és ezzel vége is a mérkőzésnek.

NB mérkőzések

- Szolnok—Ujpest 2:1 (1:0).
- WMFC—DÍMÁVAG 6:3 (3:2).
- Ferencváros—KAC 5:1 (3:1).
- SBC—Gamma 4:1 (2:0).
- Elektromos—MÁVAG 2:1 (1:1).
- Lampart—Kispest 3:2 (3:1).
- UAC—SZVSE 3:1 (3:0).

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél és javítások olcsón Kossuth-u. 5 Tel. 23-30

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

Nem élhetek muzsikaszó nélkül a hét-fői népművelési előadás.

Kiss Manyi vendégzerepel kedden a Fityfiritty-ben, szerdán pedig 4 kis egyfelvonásos vigjátékban. Rendes hely-árok mindkét estén. Jegyekről ajánlatos idejében gondoskodni, mert a Fővárosi Operettszínház Üdvöskéje iránt igen nagy az érdeklődés.

Boldoggá teszlek első olcsó helyáru előadása lesz csütörtökön este. A nagy-sikerű Vaszary zenés vigjáték főszere-peit ez alkalommal is Jurik Julcsi, Kol-tay Aranka Delly, Kozma és Ross ját-szák.

A kiewi járőr. Pénteken este Bélyteky László Kiewi járőr című háborus ope-rettjének ösbemutató előadása premier-bérlében. A teljesen új, eredeti díszle-teket Ütő Endre, a színház díszletterve-zője készíti. A próbák Delly Ferenc fő-rendező irányítása mellett folynak.

A kiewi járőr a további napokon ren-des esti helyárrakkal kerül színre.

Hétfő este: Nem élhetek muzsika-szó nélkül.

Kedd este: Kiss Manyi fellépte a Fityfirittyben.

RÁDIÓ

KEDD, MÁRCIUS 10. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemé-nyek. Reggeli zene.
- 10.15 Szalonötös.
- 11.20 Operaegyveleg.
- 11.40 Divattudósítás. Felolvasás.
- 12.10 Csorba Dezső cigányzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vörös-kereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Sthymmel Miklós szalonzenekara
- 15.20 Sallay Iván hegedül.
- 15.40 Állatmesék.
- 15.50 Dargayné Keresztessy Erzsébet énekel.
- 16.15 Gyermekeklután.
- 17.15 A Ritmus táncgyűttes.
- 17.45 Mosolygó magyar irás.
- 18.15 Szakolczy-Riegler Ernő orgonái a Terézvárosi templomból.
- 18.40 Látogatás a svábhgyi Csillag-vizsgáló Intézetben.
- 19.20 Magyar népmuzsika.
- 19.50 A kanári. Játék egy felvonásban
- 20.15 Tánczene.
- 20.50 Nézők és befizetők.
- 21.10 Rádiózenekar
- 21.30 Perles Jenő egyzenekara.

23.25 Brahms: B-dur vonóshatos. 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 17.15 Ruzsin hallgatóinknak.
- 17.55 A Ritmus táncgyűttes.
- 18.15 Mezőgazdasági előadás.
- 18.40 A Rádiózenekar műsorából.
- 19.30 Olasz nyelvoktatás.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Híres zongoraművészek műsorá-ból.
- 21.00 Fiatal költők.

SZERDA, MÁRCIUS 11. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemé-nyek. Reggeli zene.
- 10.15 A Rádiózenekar műsorából.
- 11.20 Hochstrasser Hugó gondolkázik.
- 11.10 Külföldi híradó.
- 12.10 Iniczky László szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.20 A 2. honvédegyalozezred zenekara
- 16.15 Dalkölőra.
- 17.15 Honvédek Hangja. Miklósa.

- 17.30 Tavasz nóták.
- 18.20 Honvédműsor.
- 19.30 Az Operaház előadásának közve-títése: Orfeo.
- 21.00 Herczeg Ferenc előadása.
- 21.20 Melles Béla-zenekar.
- 23.25 Buttola Ede tánczenekara.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 18.20 Maj magyar szerzők. Hangleme-zek.
- 19.10 Francia nyelvoktatás.
- 19.35 Dr Koltay-Kasztner Jenő egye-temi tanár előadása.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Ügetőversenyeredmények.
- 20.20 A fekete kakas. Hangjáték.
- 21.20 Az Operaház Orfeo c. pásztor-meséjének III. felvonása.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Háromszobás komplett öröklakás el-adó. Cim a kiadóban. 114

Adás-vétel

Eladó elköltözés miatt sürgősen 1 drb egy ajtós jégszekrény, 1 drb für-dőkád, 4 drb boros hordó. Cim a ki-adóban. 113

Paplan vattát ócskát, használtat ve-szek. Platt, Szilgigeti-u. 5.

Jó állapotban levő ebédő és futó-szőnyeg, valamint modern csillárt megvételre keresek. Cimeket a kiadó-ba kérek 96

MAGYAR SZEMLE könyvek ked-vezményes áron eladók. Cim a kiadó-ban. 99?

Teljes magyar-latin Misszale vászon-kötésben, vörösmetszéssel, valamint egész bőrkötésben, aranymetszéssel kaphatók a Magyar Lapok kiadóhiva-talánál.

Nagyvárad város térképe kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál (Szilá-gyi Dezső-u. 5. sz.) Fekete nyomással ára 1.60, színes nyomással ára 2 pengő.

KERÉKPÁR, javítandó állapotban, kedvezményes áron eladó. Cim a ki-adóban. 989

HUSVÉTI ajándéku vásárolja meg Bangha-Ijjas: Keresztény egyháztörté-net nyolekötetes munkáját. Megsze-rezhető: füzve és kötvé a Magyar La-pok kiadóhivatalánál. 99

Jó állapotban levő női biciklit meg-vételre keresek. Cimeket a kiadóba ké-rek. 95

Különféle

Örömet akar szerezni? Adjon ajándé-ka könyvet! H. V. Morton: Az Üd-vözítő nyomában, vászonkötésben, dús aranyozással. Zsiros S. J. Jézus élete, Molnár S. J. Ragyogó csillagok a kí-nai éjben, Martindoles S. J. Gonzága Alajos, dr Dér Akos Életforrás, Mau-ricé A rab, Land Mária Titkok utján, Blaskó Mária Országuton című köny-vek alkalmi áron eladók. Cim a ki-adóban. 97

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körirógépepen. Nagyvárad. Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet